

ת"פ 21991/04/20 - מדינת ישראל נגד גיא מצה

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו
ת"פ 21991-04-20 מדינת ישראל נ' מצה

לפני כבוד השופט בני שגיא, סגן נשיא
המאשימה מדינת ישראל
באמצעות פרקליטות מחוז תל-אביב
על-ידי ב"כ עו"ד לילך כץ
נגד
הנאשם גיא מצה
על-ידי ב"כ עו"ד שי גבאי

גזר דין

כללי

1. הנאשם הורשע על יסוד הודאתו בעבירות של ייצור, הכנה והפקת סמים מסוכנים, לפי סעיף 6 לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], תשל"ג-1973 (להלן- **פקודת הסמים**), החזקת סם שלא לצריכה עצמית, לפי סעיף 7(א)-ו(ג) רישא לפקודת הסמים, החזקת חצרים לשם הכנת סם מסוכן, לפי סעיף 9(א) ו-(ד) לפקודת הסמים, התנגדות למעצר לפי סעיף 47(א) לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], תשכ"ט-1969, ונטילת חשמל, לפי סעיף 400 לחוק העונשין, תשל"ז-1977.

הסדר הטיעון שגובש בין הצדדים כלל את תיקונו של כתב האישום מבלי שגובשה הסכמה לעניין העונש, ובהקשר זה טען כל צד על-פי מיטב שיקול דעתו.

2. על-פי כתב האישום המתוקן, החל מיום 1.9.2019 ועד ליום 13.4.2020 שכר הנאשם דירה בהרצליה שתשמש כמעבדה לצורך גידול סם מסוכן מסוג קנבוס. במהלך התקופה צייד הנאשם את המעבדה בציד רב לגידול הסם שכלל מנורות, מזגנים, מאווררים, מפוחים ושנאים. כמו כן התחבר הנאשם, שלא כדין, לרשת החשמל של חברת החשמל, והשתמש בחשמל שאינו זכאי לו. בתאריך 13.4.2020 החזיק הנאשם במעבדה בסם מסוכן מסוג קנבוס במשקל כולל של כ-65.7 ק"ג, שלא לשימוש עצמי.

תסקירי שירות המבחן וכברת הדרך הטיפולית שעבר הנאשם

3. מתסקירי שירות המבחן בעניינו של הנאשם עולים הנתונים הבאים:

הנאשם, בן 37, הצעיר מבין שלושה אחים, גרוש, גדל בראשון לציון ומתגורר כיום בבית אחיו בתל-אביב, ומסתייע כלכלית בבני משפחתו. סיים 12 שנות לימוד, אולם ללא תעודת בגרות. הנאשם שירת בצבא שירות מלא, ולאחר שחרורו עבד במשך כשלוש שנים כטבח בבית קפה. בתקופת הזמן הזו, בהיותו בן 22, החל לצרוך

סמים מסוג קנבוס, כשלאורך השנים הפך השימוש לאינטנסיבי, תוך ביצוע עבירות סמים ורכוש, שבגינן אף נידון לתקופת מאסר. בגיל 25 התחתן, כאשר לו ולזוגתו נולדו שני ילדים. בתחילה, מערכת היחסים הייתה בריאה וטובה, אולם בהמשך החלו קשיי אמון וקשיים בתקשורת, שנבעו בין היתר משעות עבודתו הרבות, שכן בתווך הפך שותף בעסק שבו עבד במשך השנים שקדמו לכך. בשנת 2019, לאחר גילוי דבר מעורבותו בעבירות שבבסיס האישומים, בני הזוג התגרשו. חרף זאת, נשארו בקשר חיובי וקרוב ומגדלים את ילדיהם באופן משותף.

מבחינה כלכלית, ניהול העסק היה בעייתי מאוד והנאשם ושותפו נקלעו לקשיים כלכליים, צברו חובות רבים ובהמשך אף לוו כספים מגורמים שונים בשוק האפור לטובת השבת חובותיהם. בשנת 2019 העסק נסגר וכיום נמצא הנאשם בהליך פשיטת רגל.

הן אביו של הנאשם והן אמו מצויים כיום במצב בריאותי סיעודי ומתמודדים עם קשיים בריאותיים משמעותיים. כמו-כן, עולה כי מצויים הם בקשר קרוב ויומיומי עם הנאשם, אשר תומך בהם.

4. בהתרשמותו הראשונית, זיהה שירות המבחן אדם עם נטייה לדפוסים עברייניים, בעל יכולת נמוכה להצבת גבולות, ואשר מתייחס לעבירות שבבסיס האישומים בהליך זה ככאלה שנכפו עליו, תוך קושי לקבלת אחריות באופן מלא. לצד זאת, הכיר הנאשם בחומרת העבירות. שירות המבחן התרשם שקיים סיכון ממשי שהנאשם ישוב להתנהלות פורצת גבולות, בעיקר על רקע של צורך כלכלי, והדגיש את החשיבות שבשילוב הנאשם במסגרת טיפולית. משום כך, השתתף באופן פעיל בסדנת "חוק ומשפט" (10 מפגשים), בשיחות פרטניות עם קציני המבחן, וכן בקבוצה טיפולית בתחום עבריינות מבוגרים. לאורך ההליך הטיפולי ובמהלך הקשר עם שירות המבחן הביע הנאשם מוטיבציה גבוהה לשינוי, לשיקום חייו ולקיום אורח חיים נורמטיבי. צוין כי הנאשם תופס מקום משמעותי בקבוצה, פעיל בשיח, בוחן את דפוסיו המכשילים, ומצליח לקבל ביקורת של חברי הקבוצה.

כמו-כן, כחלק מהמלצת שירות המבחן בעקבות הטיפול הקבוצתי, פנה הנאשם לפסיכיאטר ואובחן כסובל מהפרעת חרדה פוסט-טראומטית (Post-Traumatic Stress Disorder), בעקבות אירוע האלימות שחווה בעברו. בעקבות כך, הומלץ על בחינת אפשרות לשיקום תעסוקתי, וכן על טיפול תרופתי נוגד דיכאון.

5. נוכח התהליך החיובי שעבר הנאשם בשירות המבחן, הומלץ על "ענישה קונקרטי שתהווה גבול ברור למעשיו ולנזק שהסב", אולם כזו שלא תפגע בתהליך הטיפולי ובניסיונו לשיקום חייו, גם כהורה. לאור זאת, המליץ שירות המבחן על ענישה בדמות ריצוי עבודות שירות וכן על העמדת הנאשם בצו מבחן למשך שנה וחצי.

ראיות לעונש

6. מגיליון הרשעותיו הקודמות של הנאשם עולה כי לחובתו שתי הרשעות קודמות: הראשונה בגין הפרת הוראה חוקית לפי סעיף 287(א) בחוק העונשין, בגינה נדון לעונש מאסר על תנאי; והשנייה בגין גידול וייצור סמים מסוכנים לפי סעיף 6 לפקודת הסמים, בגינה נדון ל-12 חודשי מאסר בפועל בנוסף לתקופות מאסר על תנאי וכן קנס. **מדובר בהרשעה משמעותית ומאד רלוונטית לעניינו.**

7. כמו-כן מדוח מרכז של תיקי הנאשם בהוצאה לפועל עולה כי הנאשם בהליכי פשיטת רגל ומצוי בחובות כלכליים רבים.

טיעוני הצדדים לעונש

8. ב"כ התביעה, עו"ד לילך כץ, עמדה בהרחבה על חומרת העבירה שבוצעה. התובעת הדגישה את כמות הסם הבלתי מבוטלת שנתפסה - 65 ק"ג, כמו גם את העובדה שישנו רכיב של התנגדות למעצר שמבוסס על השתוללותו של הנאשם בעת מעצרו, וכן על גרימת חבלה לשוטר. ברכיב זה יש, כך לשיטת התובעת, התנהגות עבריינית בוטה שנפרדת מעבירת הגידול, ויש להביאו בחשבון בקביעת המתחם הראוי.

על בסיס הטיעונים האמורים והפסיקה שהוצגה עתרה התובעת **למתחם ענישה שנע בין 30 חודשי מאסר ל-60 חודשי מאסר.**

אשר למיקומו של הנאשם במתחם הענישה, ציינה ב"כ התביעה שלחובת הנאשם עבר פלילי רלוונטי, שכן זוהי עבירת גידול סמים שניה של הנאשם. עובדה זו מצביעה, לשיטתה, על דפוסים עברייניים חוזרים על רקע צרכים כלכליים גרידא ולא על רקע התמכרותי כזה או אחר. זאת ועוד, התייחסה התובעת להליך הטיפול שערב הנאשם, כפי שעולה מתסקירי שירות המבחן בעניינו, וטענה שאין מדובר בהליך שיקומי משמעותי שעשוי למקם את הנאשם בתחתית המתחם לעומת עברו הפלילי הרלוונטי. מקל וחומר, טענה כי אין מדובר בהליך שיקומי שמצדיק סטייה ממתחם הענישה. התובעת טענה כי בתסקירים לא צוין במפורש שהנאשם לקח אחריות מלאה על מעשיו. אדרבא, טען הוא כי אולץ לעשות זאת בעקבות חובות כלכליים שצבר. על-כן עתרה למקם את עונשו של הנאשם בחלק העליון של השליש התחתון של המתחם, לצד מאסר על תנאי וקנס.

9. ב"כ הנאשם, עו"ד שי גבאי, טען לגבי רכיב ההתנגדות למעצר כי היו תקלות בביצוע המעצר על-ידי המשטרה, לרבות אי-הזדהות תחילה של השוטרים, ולכן יש לקחת את התנגדותו של הנאשם בערבון מוגבל. על בסיס זאת, וכן על סמך פסיקה שהוצגה, סבר הסניגור שתחתית המתחם הראויה היא 24 חודשים.

אשר למיקומו של הנאשם במתחם הענישה, סבר הסניגור כי הליך השיקום שעובר הנאשם מצדיק סטייה לקולא מהמתחם. הסניגור הרחיב בטיעונו ביחס להליך השיקום והפנה להמלצות שירות המבחן בעניינו של הנאשם ולעמדת שירות המבחן לפיה הסיכון הנשקף מהנאשם פחת. הוסבר כי על-פניו, הליך השיקום "פורמלי" כלל השתתפות פעילה ורציפה בסדנת "חוק ומשפט", בשיחות פרטניות וכן בקבוצה הטיפולית, אך הדרך הנכונה לבחון את עוצמתו היא "במבט על", דהיינו - ככזה שחולל שינוי משמעותי אצל הנאשם. מדובר בקשר ארוך ורציף עם שירות המבחן (כשנתיים), בלא נסיגות מצד הנאשם ובלא שביצע עבירות נוספות בתקופה זו; הנאשם פנה לאבחון פסיכיאטרי תוך כדי הליך השיקום, וזאת לאחר טראומה שהייתה בעברו שלא אובחנה מעולם, וכעת נמצא במעקב בטיפול תרופתי להתמודדותו הנפשית; הנאשם שיקם את קשריו עם ילדיו וגרושתו, בנה מחדש את תאו המשפחתי והפך לחלק משמעותי בחיי ילדיו; הנאשם חיזק את הקשר עם הוריו ותומך בהם בעקבות הידרדרות מצבם הרפואי.

כמו-כן, הוסיף הסניגור שהגבלות הקורונה האטו משמעותית את הליך השיקום, והיוו מכשול לנאשם בהליך השיקום ובקיום קשר רציף מול שירות המבחן. למרות זאת, הנאשם הראה מוטיבציה ונכונות לאורך כל הדרך ויש לזקוף זאת לזכותו. עוד טען הסניגור כי בניגוד לטענת התביעה, הנאשם לוקח אחריות מלאה על מעשיו, מבין את חומרתם ואף מנסה לסגור כעת את חובותיו בהוצאה לפועל, כפועל יוצא של לקיחת האחריות מצדו.

לטענת הסניגור מדובר בנאשם שנמצא היום במקום שונה מכפי שהיה - הן מבחינת הקשר עם גרושתו, עם הוריו ועם ילדיו, והן מבחינת הבנתו ביחס למעשיו. על-כן, יש ליתן לו הזדמנות להמשיך את תהליך השיקום שהחל

תחת כנפי שירות המבחן, בהתאם להמלצה על דרך של עבודות שירות, ולחלופין על דרך של מאסר קצר בלבד, בתוספת קנס.

10. הנאשם בדבריו ציין כי הוא מבין שמגיע לו עונש, וכי הוא נמצא באמצע הדרך השיקומית שלו. עוד ציין: **"אני לא יכול לעצור את הדרך הנפלאה שעשיתי בשנתיים-שלוש האחרונות, הקשר שלי עם האישה, עם ההורים שלי, שפגעתי בכולם. מכאן והלאה אני רוצה רק להתקדם ולתקן".**

דין והכרעה

11. על החומרה שטמונה במעשים כגון אלו שביצע הנאשם עמדו בתי המשפט השונים בהזדמנויות רבות. מעשים כגון אלו שביצע הנאשם פוגעים במגוון ערכים חברתיים, ובהם הגנה על הציבור מפני הנזקים הישירים שנגרמים לצרכנים הפוטנציאליים, והנזקים העקיפים שנגרמים כתוצאה מביצוע עבירות רכוש ואלימות, הנלוות לצריכת הסם. לעניין זה יפים דבריו של כב' השופט עמית בע"פ 2596/18 **זנזורי נ' מדינת ישראל** (12.8.2018) (להלן - **עניין זנזורי**): **"צרכנים ומשתמשים ואנשים נורמטיביים, שבעבר לא היו מוכנים ליטול על עצמם סיכון להסתכן בעולם הפלילי, נכונים כיום לילך צעד נוסף ולהפוך למגדלים וסוחרים בסם... ברם, סחר בסמים הוא סחר בסמים. ידע כל מי שמהרהר בדרכים לעשיית כסף קל, כי מדיניות הענישה לא השתנתה ובית המשפט רואה בחומרה עבירות של סחר והפצה של סמים מסוכנים, גם סמים "קלים", תוך הטלת ענישה משמעותית ומרתיעה. צרכנים ומשתמשים - ראו הוזהרתם"** (פס' 8 לפסק דינו של כב' השופט עמית).

באשר למידת הפגיעה בערכים המוגנים, הרי זו צריכה להילמד מאופייה של המעבדה ומכמויות הסם שנתפסו - דהיינו מנסיבות ביצוע העבירה. במקרה דנן, מדובר במעבדה "רגילה", שהכילה ציוד "סטנדרטי", המוחזק דרך קבע במעבדות. בנסיבות התיק דנא התרחש אירוע עברייני נוסף של גניבת חשמל, אשר רלוונטי אף הוא לקביעת המתחם, ויש בו כדי לייצר הבחנה מסוימת, גם אם אינה משמעותית, בין מעבדה אחת לאחרת. לא זו בלבד, אלא שהנאשם אף התנגד באופן אקטיבי בעת פעולת המעצר, תוך שהסב נזק מסוים לאחד השוטרים, ומכך אין להפחית חשיבות.

אשר לכמות הסם - הרי שמדובר בכמות לא מבוטלת (65.7 ק"ג) שלה פוטנציאל נזק משמעותי ביותר, וכך גם פוטנציאל הפגיעה בערכים המוגנים. יחד עם זאת, הנזק הקונקרטי נמנע מאחר שהנאשם נתפס ומעשיו נקטעו בטרם הופצו הסמים.

ניתן לומר כי בהינתן כלל הנתונים האמורים לעיל, לרבות נטילת החשמל ורכיב ההתנגדות למעצר, הפגיעה בערכים המוגנים היא בעוצמה משמעותית.

במסגרת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, יש ליתן את הדעת אף לתכנון שקדם לביצוע העבירה, אשר בא לידי ביטוי בהסבת הדירה למעבדה; בהתקנת הציוד הנחוץ לגידול הסם; ובביצוע המעקף לכבל החשמל לשם נטילת חשמל שלא כדין.

12. בבחינת מדיניות הענישה הנוהגת, מצאתי את פסקי הדין הבאים כרלוונטיים:

רע"פ 3287/21 **עתמין נ' מדינת ישראל** (12.5.2021) - המבקש הורשע על יסוד הודאתו במסגרת הסדר

טיעון בעבירות של ייצור, הכנה והפקת סם מסוכן והחזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית, בכך שגידל בביתו ובחממה בחצרו סם מסוכן מסוג קנבוס במשקל כולל של **57 ק"ג**. בית משפט השלום קבע מתחם ענישה שנע בין 20 ל-40 חודשי מאסר, אך חרג מגבולות המתחם שקבע, והשית על המבקש 9 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות בשל שיקולי שיקום. ערעור שהוגש על קולת העונש התקבל, ובית המשפט המחוזי קבע **מתחם ענישה שנע בין 24 ל-48 חודשי מאסר**. בהתחשב בשיקולי שיקום, ובשים לב לכלל לפיו ערכאת הערעור אינה ממצה את הדין, השית על המבקש 20 חודשי מאסר בלבד, לצד ענישה נלווית. בית המשפט העליון דחה את בקשת רשות הערעור שהגיש המבקש.

ע"פ 3398/22 **גמליאל נ' מדינת ישראל** (17.7.2022) - המערער הורשע על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירות של ייצור, הכנה והפקת סם מסוכן, החזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית, החזקת כלים וגניבת חשמל, בכך שגידל בדירה ששכר סם מסוכן מסוג קנבוס במשקל כולל של כ-**65 ק"ג**. בית המשפט המחוזי קבע **מתחם ענישה שנע בין 22 ל-48 חודשי מאסר**, והשית על הנאשם עונש של 22 חודשי מאסר בפועל לצד ענישה נלווית, תוך שהתחשב בהודאתו, גילו הצעיר והעדר הרשעות קודמות לחובתו. בית המשפט העליון דחה את הערעור שהגיש המבקש על חומרת העונש.

ע"פ 1517/22 **בן-הרוש נ' מדינת ישראל** (19.5.2022) - המערער הורשע על יסוד הודאתו בעבירות של ייצור, הכנה והפקה של סם מסוכן, החזקת כלים המשמשים להכנת סם מסוכן ונטילת חשמל שלא כדין לאחר שהקים מעבדה לגידול סם מסוכן מסוג קנבוס בה נתפסו כ- 108 שתילים במשקל של **77.58 ק"ג**. בית המשפט המחוזי קבע **מתחם ענישה הנע בין 23 ל-48 חודשי מאסר** והשית על המערער 23 חודשי מאסר, לצד עונשים נלווים. ערעור שהוגש על חומרת העונש נמחק בהמלצת בית המשפט העליון.

ע"פ 126/22 **מדינת ישראל נ' פלוני** (27.4.2022) - המשיב הורשע על יסוד הודאתו בעבירות של ייצור, הכנה והפקה של סם מסוכן, החזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית, החזקת כלים להכנת סם מסוכן ונטילת חשמל שלא כדין לאחר שהקים מעבדה לגידול סם מסוכן מסוג קנבוס בה נתפסו 286 שתילים במשקל של **63.23 ק"ג**. בית המשפט המחוזי קבע **מתחם ענישה הנע בין 18 ל-48 חודשי מאסר**, והחליט לסטות לקולא ממתחם הענישה בשל שיקולי שיקום והשית על המשיב 9 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות, לצד עונשים נלווים.

ערעור שהוגש על קולת העונש התקבל על ידי בית המשפט העליון, ובשים לב לכך שאין ערכאת הערעור נוהגת למצות את חומרת הדין, עונשו של המשיב הוחמר ל- **18 חודשי מאסר בפועל**, תוך שצוינו, בין היתר, הדברים הבאים: **"...בית המשפט המחוזי הקל יתר על המידה עם המשיב - הן בקביעת המתחם והן בענישה הסופית - באופן שמצדיק התערבותנו... מתחם הענישה שנקבע חורג לקולא ממתחמי הענישה הנהוגים..."**.

ע"פ 6162/21 **אזיזוב נ' מדינת ישראל** (9.3.2022) - המערער הורשע על יסוד הודאתו בעבירות של ייצור, הכנה והפקה של סם מסוכן, החזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית ונטילת חשמל שלא כדין לאחר שהקים מעבדה לגידול סם מסוכן מסוג קנבוס בה נתפסו כ- 255 שתילים במשקל של **70 ק"ג**. בית המשפט המחוזי קבע **מתחם ענישה הנע בין 25 ל-50 חודשי מאסר** והשית על המערער 28 חודשי מאסר, לצד עונשים נלווים. ערעור שהוגש על חומרת העונש התקבל אך בשל נסיבות חריגות וייחודיות והעונש הופחת ל- 9 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות. צוין כי: **"במצב הדברים הרגיל, העונש שהושת על המערער לא היה מצדיק"**.

התערבות של ערכאת הערעור... אלא שבמקרה דנן, חברו נסיבות חריגות במיוחד בגין סברנו כי יש להתערב באופן משמעותי בעונש שהושת על המערער."

ע"פ 1806/20 **אוטמזגין נ' מדינת ישראל** (16.9.2020) - המערער הורשע על יסוד הודאתו בעבירות של ייצור, הכנה והפקה של סם מסוכן, החזקת סם שלא לצריכה עצמית, החזקת חצרים לשם הכנת סם מסוכן והחזקת כלים להכנת סם מסוכן לאחר שהקים מעבדה לגידול קנבוס בה נתפסו 279 שתילים במשקל של **63 ק"ג**. במסגרת הסדר טיעון נשמעה **עתירה משותפת להשתת עונש של 30 חודשי מאסר**, כאשר הצדדים נחלקו בשאלת אופן הפעלת המאסר המותנה ובשאלת הקנס. באותו מקרה הטלתי על הנאשם 30 חודשי מאסר וקבעתי כי ששה חודשים מתוך עשרת החודשים של המאסר על תנאי יופעלו במצטבר. ערעור שהגיש המערער נדחה על ידי בית המשפט העליון. **לא למותר לציין כי במקרה זה, באופן שמזכיר את ענייננו, לנאשם הייתה הרשעה קודמת בגין עבירה של גידול סם מסוכן, הגם ששם לא נשקלו שיקולי שיקום.**

ע"פ 5807/17 **דרחי נ' מדינת ישראל** (18.6.2018) - המערער הורשע בעבירות של ייצור, הכנה והפקה של סם מסוכן והחזקת סם שלא לצריכה עצמית לאחר שהקים מעבדה לגידול סם מסוכן בה נתפסו **76.85 ק"ג קנבוס**. בית המשפט המחוזי קבע מתחם ענישה הנע בין **24 ל- 48 חודשי מאסר** והשית על המערער 30 חודשי מאסר, לצד עונשים נלווים. בית המשפט העליון דחה את הערעור על חומרת העונש.

ע"פ 8988/16 **בן סימון נ' מדינת ישראל** (8.3.2017) - המערער הורשע בעבירות של ייצור, הכנה והפקה של סם מסוכן, סחר בסם ונטילת חשמל במרמה לאחר שהקים מעבדה לגידול סם מסוכן בה נתפסו 282 שתילים שהגיעו למשקל של **87.25 ק"ג**. בית המשפט המחוזי קבע מתחם ענישה הנע בין **28 ל- 48 חודשי מאסר**, והשית על המערער 36 חודשי מאסר, לצד עונשים נלווים. בית המשפט העליון דחה את הערעור על חומרת העונש.

סיכום - מתחם העונש ההולם

13. על יסוד כלל הנתונים אשר פורטו לעיל, וכן על יסוד נטילת החשמל וההתנגדות האלימה למעצר, ראיתי להעמיד את מתחם העונש ההולם **ברף התחתון שלו על 25 חודשי מאסר וברף העליון שלו על 50 חודשי מאסר**.

קביעת העונש המתאים לנאשם (ללא התחשבות בהליכי השיקום)

14. באשר לעונש המתאים לנאשם, בלא התחשבות בהליך השיקום, הרי שיש למקמו באמצעו של מתחם הענישה. זאת, בעיקר משום שלנאשם עבר פלילי רלוונטי לעבירות נשוא האישומים שביסוד תביעה זו, ואף ריצה מאסר בפועל בעבר בגין נסיבות דומות. בקביעה זו, הובאו בחשבון המאפיינים הבאים:

ראשית, הנאשם הורשע בעבר בהפעלה של מעבדה לייצור סם מסוכן ואף ריצה שנת מאסר בפועל בגינה (ת"פ 32383-08-13 **מדינת ישראל נ' מצה ואח'** (24.2.2015)). ערעור שהוגש ביחס לרכיב המאסר נדחה על ידי בית המשפט המחוזי מרכז (עפ"ג 47173-03-15 **מצה נ' מדינת ישראל** (19.1.2016)). הווה אומר, אין מדובר ב"מעידה" של הנאשם, כי אם בביצוע חוזר של אותה עבירה באופן שדורש השקעת זמן ומחשבה בתכנון

ובהוצאה לפועל של המעבדה לגידול הסם. שיקול זה עומד לחובת הנאשם.

שנית, מדובר בנאשם אשר הודה במיוחס לו ונטל אחריות על מעשיו, ועל כן יש מקום להעניק לו הקלה משמעותית בעונש. אציין כי התרשמתי גם מדברי הנאשם בדבר חרטתו הכנה ורצונו לסגור חובותיו, להמשיך בשיקום שעשה ולצאת לדרך חדשה.

שלישית, הנאשם הוא אב לשני ילדים קטינים, ומהווה חלק משמעותי בחייהם, במיוחד בשנתיים האחרונות במהלך הליך השיקום שעובר. זאת ועוד, הנאשם אף מסייע לשני הוריו שמצויים במצב רפואי סיעודי ולא פשוט. מצב משפחתי זה, על הנזק שצפוי להיגרם לצדדים שלישיים ולתא המשפחתי של הנאשם בעקבות מאסרו, יש בו כדי להשליך במידת מה גם על תקופת המאסר ועל מיקומו של הנאשם במתחם הענישה.

נתתי דעתי גם למצבו הכלכלי של הנאשם, כפי שבא לידי ביטוי במסמכים השונים שהוגשו ובטיעון הסניגור.

השפעתו של ההליך השיקומי

15. במסגרת טיעוני לעונש עתר ב"כ הנאשם להתחשבות בהליכי השיקום שעבר באופן שתיבחן האפשרות להשית על הנאשם ענישה על דרך של עבודות שירות או למצער חריגה לקולא ממתחם הענישה לעבר עונש מאסר קצר יותר. מנגד, ב"כ המאשימה עמדה על כך שהליכי השיקום בעניינו של הנאשם אינם מצדיקים חריגה ממתחם הענישה או ענישה בדרך של עבודות שירות.

בעניינינו, התרשם שירות המבחן בתסקיריו כי הנאשם עובר טיפול משמעותי, וכי נראה שהנאשם מכיר בערכו של הטיפול ונעזר בו, ועל כך יש לברך. אני מסכים עם ב"כ הנאשם כי יש לבחון את הליך השיקום באופן סובייקטיבי. כך, יש להביא בחשבון את העובדה שהנאשם התמיד בהליכי השיקום לאורך תקופת זמן שאינה מבוטלת, באופן שמעיד על נכונותו לאמץ אורחות חיים נורמטיביים ולזנוח את דפוסיו העברייניים. יחד עם זאת, נראה כי לא מדובר בהליך שיקומי בעוצמה המצדיקה חריגה ממתחם הענישה, אלא בכזה שיש להתחשב בו בקביעת העונש בתוך המתחם בלבד. יש לקוות כי הנאשם יוכל להשתלב בהליכים טיפוליים במסגרת ריצוי עונשו בבית הסוהר, ימשיך בעבודה הטיפולית שהחל ויפתח דף חדש בחייו.

ראה בעניין זה עמדת בית המשפט העליון בע"פ 126/22 מדינת ישראל נ' פלוני (27.4.2022):

"לא בכל מקרה שבו תהליך טיפולי מתקדם בכיוון חיובי, יש להפעיל את הסמכות הקבועה בסעיף 40 לחוק העונשין. אחרת, נמצא כי החריג מרוקן מתוכן את הכלל, שלפיו יש לגזור את העונש בתוך מתחם הענישה בהלימה לחומרת המעשה ולמידת האשם של העושה... לא בכדי אפוא, נקבע כי יש לנקוט זהירות רבה בהפעלת סעיף 40 לחוק העונשין, וכי סטייה ממתחם הענישה תיעשה אך במקרים חריגים, בבחינת יוצא מן הכלל, כאשר סיכויי שיקום מובהקים מצדיקים זאת. (ההדגשה במקור)

על מנת להעריך את סיכויי השיקום כי יש לבחון בין היתר את המוטיבציה שהפגין האדם שהורשע להשתקם; הליך של גמילה מהתמכרות שהוא עבר; השתלבות מוצלחת בהליכים טיפוליים שונים; אינדיקציות לשינוי עמוק בהתנהגות ובדרך החשיבה; הבעת חרטה כנה על המעשים והפגנת אמפתיה כלפי נפגעי העבירה. לצד זאת, הובהר כי התקיימותו של שיקול זה או אחר אינה מצדיקה בהכרח חריגה ממתחם העונש משיקולי שיקום. טעם עיקרי לכך הוא שחלק מהשיקולים שהוזכרו לעיל מובאים

ברגיל בחשבון במסגרת קביעת העונש בתוך המתחם."

ראיתי להדגיש כי אלמלא הליך השיקום, ונוכח הרשעתו הקודמת של הנאשם במקבץ עבירות זהה, היה מקום לגזור על הנאשם עונש המשקף את מרכז המתחם, אולם נוכח הליך השיקום, ראיתי לאמץ את הרף התחתון.

סוף דבר

16. על יסוד כלל השיקולים שפורטו לעיל, ראיתי להטיל על הנאשם עונש המצוי בשליש התחתון של מתחם הענישה, בשים לב להליך השיקומי שעבר, כמפורט להלן:

א. 25 חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו שבין 13.4.2020-19.5.2020. הנאשם יתייצב לריצוי עונש ביום 18.12.22 בשעה 08:30 במתקן ניצן או במתקן אחר עליו יורה שב"ס בהליך המיון המוקדם, ככל שייערך כזה.

ב. 6 חודשי מאסר אולם הנאשם לא יישא עונש זה אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מהיום עבירה על פקודת הסמים מסוג פשע.

ג. חודשיים (2) מאסר אולם הנאשם לא יישא עונש זה אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מהיום עבירה על פקודת הסמים מסוג עוון או עבירת רכוש מסוג עוון (לרבות עבירה של נטילת חשמל שלא כדין).

ד. קנס בסך 8,000 ₪. הקנס ישולם ב- 16 תשלומים חודשיים שווים ורצופים החל מיום 1.3.23 ועד לסיום התשלומים או 40 ימי מאסר תמורתו.

ה. ניתן צו למוצגים לשיקול דעת קצין משטרה ו/או התביעה. הציוד שנתפס במעבדה יחולט.

ו. זכות ערעור כחוק.

ניתן היום, כ"ט תשרי תשפ"ג, 24
אוקטובר 2022, במעמד הצדדים.
בני שגיא, שופט
סגן נשיא